



Ereplaats voor sneeuwkllokjes

Vier tuinparels in Oost-Groningen

Het gebied ten oosten van de stad Groningen is op tuingebied een hotspot. De samenwerking met tuinen in de grensstreek in Duitsland heeft dat een extra impuls gegeven maar sowieso zijn er verschillende tuinen die uitnodigen tot een bezoek. In de late winter is de Groninger Bloembollenroute, waarbij vier tuinen bezocht kunnen worden, een haast verplicht nummer voor tuinliefhebbers.

TEKST EN FOTOGRAFIE WIERT NIEUMAN

TUINFLEUR

Rika en Pieter van Delden wonen in Oostwold in de ouderlijke woning van Rika. Haar vader had een grote groentetuin, Rika ging als kind mee naar de markt en mocht dan zakjes zaad kopen en die zelf uitzaaien. Ze werd ieder jaar weer blij van de grote variatie aan planten en bloemen die ze daaruit kweekte. In 1990 ging het roer om en werd de groentetuin langzamerhand omgetoverd in een siertuin met verschillende tuinkamers. Om de wind te breken werden er hagen aangeplant en de vormsnoei van al die beukenhagen werd een hobby van Pieter. Kilometers hagen snoeit hij ieder jaar in allerlei vormen. Het voordeel van deze hagen is dat het bruine blad in de winter blijft hangen en de wind breekt, en de afzonderlijke tuinen intimiteit verleent.

Zo'n twintig jaar geleden bezochten ze De Boschhoeve in Wolfheze en ze vielen als een blok voor de verschillende sneeuwkllokjes die daar getoond werden. Tientallen verschillende staan inmiddels verspreid door de tuin. In de beschutting van de heg en in potten met aangepaste grond mogen nieuwe cultivars eerst wat groter worden en nieuwe bollen vormen voor ze elders worden uitgeplant.

Gebruikelijk is dat tuinkamers naast elkaar rond een huis liggen. Hier liggen de acht tuinkamers achter

elkaar, omdat het perceel smal maar wel erg lang is. Als we de tuin ingaan, ontstaat een beetje de indruk dat het na de eerste of hooguit de tweede tuinkamer wel op zal houden. Steeds als je denkt dat je het gezien hebt, komt er een nieuwe verrassing. In de nawinter komen de namen van die tuinkamers nog niet tot hun recht. Een hosta-tuin? Nog geen hosta te bekennen! In de witte en de roze-purper tuin is weinig kleur te zien, die laat nog even op zich wachten. Nu zijn alle ogen gericht op sneeuwkllokjes en krokussen met hier en daar een groepje *Helleborus*. De beeldentuin doet zijn naam al wel eer aan, met fraaie cortenstaal beelden van Ruigstaal die mooi combineren met het bruine blad van de beukenhagen. De Meandertuin heeft zijn naam te danken aan het beekje dat erdoor meandert en de Dijk tuin, met zijn vele in vorm gesnoeide hagen, heeft eigenlijk zelf weer kleine tuinkamers. Als je die tuin verlaat, kun je via een bruggetje naar de dijk met uitzicht op het Oldambtmeer.

Er zijn sneeuwkllokjes waar je ook kijkt! Een kamer vol sneeuwkllokjesitems, sculpturen van sneeuwkllokjes, de ontvangstruimte volop in het teken van sneeuwkllokjes en dan een opstelling van allerlei cultivars in potten en bakken. Voor de verkoop! Laat u verleiden en koop eens zo'n schattig afwijkend 'soortje'.





WUBSBOS

Jannie Bos verzorgt de PR voor de Groninger Bloembollenroute en Het Tuinpad Op. Haar tuin ligt in de stad Winschoten, maar je waant je daar op een plek in het bos ergens op de Veluwe. Het is een tuin met hoogteverschillen tot vijf meter, een terrein waar vroeger zand werd afgegraven. Als men daarbij op grondwater stuitte, werd de gestopt met zandwinning. Het huis stond er in die tijd al en daardoor lijkt het alsof het huis op een heuvel staat. In 1996 kochten Jannie en haar inmiddels overleden man dit huis met een sterk verwaarloosde tuin met veel bramen en klimop, die overal in en op groeide, en veel opslag van esdoorns. 'Wil je een tuin maken die van jezelf is, koop dan een verwaarloosde tuin, dan kan het alleen maar beter worden'.

Ook hier is het in de nawinter weer een sneeuwkllokjesfeest, maar Jannie hoeft geen sneeuwkllokjes met geringe verschillen die je van dichtbij moet bekijken. 'Ik moet als ik sta de verschillen al zien, ik ga er niet op de knieën bij zitten of ze met een spiegeltje aan een steel bestuderen'. Een sneeuwkllokje dat duidelijk in het oog springt is *Galanthus* 'S. Arnott' met grotere bloemen. Ook *Galanthus* 'Lovely Rika', genoemd naar Rika van Delden is een 'soortje' dat voldoende opvalt om hier een plaatsje te krijgen. De op een helling geplante sneeuwkllokjesvakken lijken wel een soort schaakbord. Zo zie je ze niet vaak geplant en dat geeft een bijzonder effect. De hellingen zijn verder beplant met *Helleborus*. 'Dan hoef ik niet te bukken om het hart van de bloemen te bekijken'.

In de zomermaanden is er veel schaduw door de bomen in en rondom de tuin, zodanig zelfs dat de grote groep voorjaarszonnebloemen (*Doronicum*) maar een enkel bloemetje geeft. Deze vaste plant gedraagt zich als een bodembedekker en Jannie vindt het lichtgroene blad erg mooi. Ook de goudveil *Chrysosplenium macrophyllum* vormt grote bodembedekkende plakken waar geen onkruid in kan groeien. 'De meeste bezoekers denken dat het *Bergenia* is'.

In een milde en natte winter worden de witte bloemblaadjes van sneeuwkllokjes soms opgevreten door kleine slakjes. Soms is een heel veldje aangevreten en staat er toch zomaar een pol tussen waar alle bloemblaadjes nog aan zitten. 'Ik bestrijd ze niet. Het is niet fijn, maar er blijven vaak wel genoeg bloemetjes over. Ik ruim het blad niet op en dat heeft als nadeel dat de slakken zich er lekker onder kunnen verstoppen. Maar kijk, 'S. Arnott' laten ze met rust, en dat is nu juist een van mijn toppers'.

DE HOUTSTEK

Thea en Ed van der Hout verhuisden zo'n 24 jaar geleden van De Lier in Zuid Holland naar Blijham bij Winschoten. Meer tuinruimte en meer rust waren de redenen om die stap te maken. Daar hebben ze nog geen moment spijt van gehad en dat is wel te begrijpen als je een tuin van 5500 vierkante meter kunt aanleggen. Sneeuwkllokjes en andere bolgewassen, gekocht bij biologische kwekers, staan hier in de nawinter weer op de eerste plaats





Galanthus nivalis f. pleniflorus 'Tinus'



en verder ben ik een liefhebber van bomen en heesters en vaste planten'.

'Je zult zo wel zien dat er ook honderden *Cyclamen coum* staan. Er zijn er met witte, roze of rode bloemen en ook gestreepte vormen komen voor. Ze zaaien zich massaal uit en ze staan vaak bij tientallen in het pad, soms zelfs tussen de stenen.

Dat cyclamenverhaal is wel mooi om te vertellen. Ik bestelde bij een cyclamenkweker een kistje planten die ik dan mee zou nemen als ik De Boschhoeve zou bezoeken. Ik kwam bij de verkoper en vroeg om mijn bestelling. Maar blijkbaar was er een ander geweest die ook gezegd had een kist vol te hebben besteld en ik had dus niks! De verkoper haalde een koker met zaden uit zijn zak en gaf dat mij als tegemoetkoming. Ik moest ze maar gewoon uitstrooien en er verder niet meer naar omkijken. En zie nu eens wat het geworden is! Fantastisch toch? In de nazomer bloeit hier *Cyclamen hederifolium*. Als ik een plant met een afwijkende bladkleur van deze soort zie dan koop ik die'.

De Stonefarm is een boomrijke oase in het verder vlakke en kale Groningerland. Veel bomen zijn al 55 jaar geleden als windkering aangeplant. Tussen en voor de boomgroepen zijn de bolgewassen uitgeplant. *Cyclamen coum* vooral in het bosgedeelte met coniferen. Een keur aan krokussen is overal aanwezig. Vaak heeft *Crocus tommasianus* zich massaal uitgezaaid en Tinus heeft met liggende bamboestokken een soort paden aangegeven waar bezoekers over kunnen lopen zodat ze de bloemen niet vertrappen. In de boomgaard staan duizenden krokussen in vele soorten. In de bloeitijd een absoluut bloemenfeest!

Ineens word je omgeven door een heerlijke bloemengeur. Waar komt dat vandaan? Ah, een peperboompje (*Daphne mezereum*) staat in volle bloei. 'Ik heb jaren geleden een roze bloeiend exemplaar geplant. De zaden zijn door vogels door de hele tuin verspreid en de meeste zaailingen hebben witte bloemen'.

Tinus is een duizendpoot en hij heeft waarschijnlijk meer uren in een dag dan een normaal mens. Behalve stenenverzamelaar, tuinontwerper en tuineigenaar is hij ook imker en schilder en toen hij eens een stapel klinkers kon krijgen heeft hij samen met een bevriende metselaar een paar opvallende bouwsels, zogenaamde folies, gebouwd. En alsof dat niet genoeg is hebben Anna en hij met incidentele hulp van vakmensen, het huis in de loop van vijftig jaar ook nog eens grondig verbouwd. Maar dat terzijde, je komt voor de tuin, een echte tuinpauze van grote klasse. ♣

Informatie

tuinfleur.nl | wubsbos.nl
dehoutstek.blogspot.nl | stonefarm.nl
hettuinpadop.nl





en daarom werden ze een paar jaar geleden gevraagd om ook mee te doen met de Groninger Bloembollenroute. Het staat hier niet vol met allemaal zeldzaamheden maar het zijn vooral grote groepen sneeuwkllokjes die in de schaduw van de nu nog kale bomen in volle bloei staan. Hier en daar staan ook irisjes, maar dat gaat met vallen en opstaan, want ze komen vaak het jaar na aanplant niet terug. En natuurlijk ontbreken hier ook de krokussen niet, dat zijn de vaste begeleiders van de sneeuwkllokjes. Waar de krokussen als haren op een hond staan heeft Ed, om de krokussen voor plat trappen te behoeden, met stokjes een pad gemarkeerd.

Ze denken vooruit en voor het geval ze niet meer het vele werk in de tuin kunnen doen, zijn ze nu al bezig met het aanplanten van bijzondere heesters en bomen. Verschillende soorten *Cornus*, een nog jonge *Heptacodium miconioides*, een *Liquidambar* en de al in februari bloeiende *Corylopsis spicata* verrijken de plek met hun omvang, bloemen en kleuren. En natuurlijk kun je niet heen om de prachtige beukenhaag midden in de tuin. Het is een cirkel waar een segment uit weg is gelaten waardoor er een mooie ruimte ontstaat waar je in kunt kijken en waaruit je zittend op een bank een groot deel van de tuin kunt overzien.

De tuin bestaat uit gazons met daarin planteneilanden in organische vormen. Verrassende elementen zijn sculpturen van Ruigstaal en vazen en schalen van keramiek dat Thea zelf maakt. Als in zo'n blauwe schaal een groepje sneeuwkllokjes bekleed met waterdruppels een tafel verfraaien, word je helemaal blij. Ook bijzonder en mooi is de groep zinken emmers en teilen gevuld met allerlei planten.

THE STONEFARM

Het land in de omgeving van Stadskanaal zit vol met grote stenen van een eindmorene die na de laatste IJstijd zijn achtergebleven. De boeren hebben daar veel last van en ze waren maar wat blij als Tinus ze wilde ophalen. Zo heeft hij in de afgelopen vijftig jaar tonnen aan stenen verzameld en rond hun huis een plek gegeven. Als je over de Zijdstukkerweg rijdt kun je de Stonefarm niet missen: word je niet door de steenhopen op deze lokatie geattendeerd dan is het toch wel door de royaal met bolgewassen beplante bermen voor het huis. Ook in de tuin van 20.000 vierkante meter vind je hier en daar collecties zwerfstenen terug.

Maar dan sneeuwkllokjes: 'Het sneeuwkllokjesvirus zit in mijn genen. Mijn oma had ze al in de tuin staan en daar heb ik indertijd ook wat van meegenomen. Vermoedelijk zit dit sneeuwkllokje al drie generaties in de familie en omdat het afwijkt van de gewone soort was er iemand die me aanraade om hem met naam te laten registreren. Eerst wilde ik daar niet aan, niks voor mij, al die aandacht. Maar ze bleven aan me trekken en tenslotte is het er toch van gekomen en zo is er nu *Galanthus nivalis* f. *pleniflorus* 'Tinus'. Ik zal je hem zo laten zien. Maar het zijn niet alleen aparte sneeuwkllokjes waar Anna en ik gek op zijn. Alle stinzenplanten hebben mijn interesse